

Zaključci Vijeća od 21. svibnja 2014. o ravnopravnosti spolova u sportu

(2014/C 183/09)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

PODSJEĆAJUĆI DA:

1. Ravnopravnost žena i muškaraca temeljno je načelo Europske unije sadržano u Ugovorima. To je jedan od ciljeva i zadataka Europske unije, a uključivanje načela ravnopravnosti žena i muškaraca u sve svoje aktivnosti posebna je zadaća Unije⁽¹⁾.
2. Ravnopravnost spolova sadržana je u članku 23. Povelje Europske unije o temeljnim pravima.
3. U svojoj Strategiji ravnopravnosti žena i muškaraca za razdoblje od 2010. do 2015.⁽²⁾, u kojoj je određeno pet prioriteta područja za djelovanje: jednaka ekonomska neovisnost; jednaka plaća za jednaki posao ili za rad jednake vrijednosti; ravnopravnost u odlučivanju; dostojanstvo, integritet i iskorjenjivanje rodno zasnovanog nasilja; te ravnopravnost spolova u vanjskom djelovanju, Komisija ima za cilj poticati uključivanje rodni pitanja u sve politike EU-a. U svojoj Komunikaciji o razvoju dimenzije EU-a u sportu⁽³⁾ Komisija je predložila djelovanja posebno usmjerena na dostupnost sporta doseljenicama i pripadnicama etničkih manjina, pristup položajima na kojima se donose odluke te borbu protiv rodni stereotipa.
4. Ravnopravnost spolova ključna je za ostvarivanje ciljeva ekonomske i socijalne kohezije EU-a te visoke razine zaposlenosti, kao i za osiguravanje održivog rasta i konkurentnosti te suočavanje s demografskim izazovima.
5. Vijeće (u sastavu EPSCO-a) donijelo je zaključke o raznim relevantnim aspektima ravnopravnosti spolova⁽⁴⁾, posebno zaključke Vijeća o Europskom paktu za ravnopravnost spolova (2011.–2020.) te podrži provedbi strategije Komisije za ravnopravnost žena i muškaraca za razdoblje od 2010. do 2015.
6. Na konferenciji EU-a o ravnopravnosti spolova u Vilniusu 3. i 4. prosinca 2013. ispitana su moguća strateška djelovanja s ciljem ostvarivanja ravnopravnosti spolova u sportu do 2016.–2020., a Komisija, države članice i sportski pokret pozvani da razviju plan strateških djelovanja u tom području.
7. Deklaracija iz Brightona, koja je rezultat prve Svjetske konferencije o ženama i sportu održane u Brightonu, UK, 1994. godine, te deklaracije UNESCO MINEPS-a iz Atene (2004.) i Berlina (2013.), pozivaju na posebna djelovanja kako bi se promicale jednake mogućnosti u sportu.
8. Na Konferenciji o nasilju nad ženama diljem EU-a: zlostavljanje kod kuće, na poslu, u javnosti i putem interneta, održanoj 5. ožujka 2014. u Bruxellesu, predstavljeni su rezultati istraživanja FRA-e (Agencija EU-a za temeljna prava)⁽⁵⁾ u pogledu nasilja nad ženama. Istraživanje je pokazalo da je 33 % žena pretrpjelo fizičko i/ili seksualno nasilje, dok je 32 % svih žrtava seksualnog zlostavljanja potvrdilo da je počinitelj bio šef, kolega ili klijent. Većina žena koje su bile žrtve nisu prijavile svoja iskustva ni policiji ni bilo kojoj organizaciji za pružanje podrške žrtvama⁽⁶⁾.
9. Na seminaru grčkog predsjedništva „Rodno zasnovano nasilje u sportu: zaštita maloljetnika“, održanom 20. ožujka 2014. u Ateni, pozvano je na rješavanje i redovito praćenje ravnopravnosti spolova u sportu na svim razinama i u svim sportovima, uključujući rodno zasnovano nasilje u sportu, te na procjenu prirode i raspona rodno zasnovanog nasilja u sportu, s osobitom usmjerenošću na elitne sportove, odnose između

⁽¹⁾ Članak 2. i članak 3. stavak 3. UEU-a te članak 8. UFEU-a.

⁽²⁾ Dok. 13767/10.

⁽³⁾ Dok. 5597/11.

⁽⁴⁾ Dokumenti 18127/10 i 7370/11.

⁽⁵⁾ Istraživanje se temeljilo na neposrednim razgovorima s 42 000 žena u dobi od 18 do 74 godina diljem 28 država članica EU-a.

⁽⁶⁾ <http://fra.europa.eu/en/vaw-survey-results>

trenera i sportaša, kontekst odnosa sporta i sportaša te međusobne odnose među sportašima. Također je pozvano na razvoj dostatnih sredstava (npr. službi za podršku, savjetovanja i telefonskih linija za pomoć) za sportaše koji su pretrpjeli seksualno zlostavljanje ili nasilje u sportu.

UVAŽAVAJUĆI DA:

10. Ravnopravnost spolova u sportu već dobiva značajnu pozornost u određenim državama članicama. Nešto je učinjeno i na lokalnoj, regionalnoj i europskoj razini te na razinama međunarodnog sportskog pokreta, no ravnopravnost spolova još nije dosegla zadovoljavajuću razinu, a u mnogim državama članicama i međunarodnom sportskom pokretu još izostaje provedba konkretnih djelovanja.
11. Budući da je sport sektor koji obuhvaća maloljetnike, radi se o okruženju koje može obuhvaćati rizik od nasilja i seksualnog zlostavljanja zbog, između ostalog, razvijenog povjerenja među pojedincima koji se bave sportom.
12. Žene su nedovoljno zastupljene u mnogim područjima sporta. Prema podacima Eurobarometra o sportu i fizičkoj aktivnosti (2013.), sudjelovanje djevojčica i žena još uvijek je niže od sudjelovanja dječaka i muškaraca.
13. Broj žena na vodećim položajima u sportskim upravljačkim tijelima te na trenerskim položajima još je nizak.
14. Rodno zasnovano nasilje u sportu, posebice seksualno zlostavljanje i zlostavljanje maloljetnika, predstavlja značajan problem, no zahtijeva dodatno istraživanje kako bi se moglo bolje shvatiti.
15. Rodne uloge uče se i potiču od vrlo rane dobi i mogu utjecati na želje, interese i težnje žena i muškaraca u privatnom i javnom životu.
16. Mediji, uključujući reklamnu industriju, doprinose reproduciranju stereotipa i predodžbi o ženama i muškarcima koji se prenose putem kulture te mogu imati važnu ulogu u borbi protiv rodni stereotipa.
17. U svojim zaključcima o ulozi koju sport ima kao izvor i pokretač aktivne socijalne uključenosti⁽¹⁾ Vijeće je države članice i Komisiju pozvalo na promicanje djelovanja vezanog uz uključivanje ravnopravnosti spolova u aktivnosti povezane sa sportom, posebice kada je riječ o položajima donositelja odluka, te na bavljenje temom sporta u odnosu na rodne uloge, kako je utvrđeno u strategiji EU-a za ravnopravnost spolova. Uz to, potrebno je boriti se protiv rodno zasnovanog nasilja kako bi se zajamčilo puno uživanje ljudskih prava od strane žena i muškaraca te kako bi se postigla ravnopravnost spolova.

NAGLAŠAVA POTENCIJAL SPORTA ZA RJEŠAVANJE OVIH IZAZOVA:

18. Sport može biti učinkovito sredstvo za ostvarivanje jednakih mogućnosti i socijalne uključenosti. Prava ravnopravnost spolova ne može se ostvariti samo zakonodavstvom. Kako bi se osiguralo iskorištavanje značajnog potencijala koji u tom pogledu ima sport, potrebne su i posebne mjere te rodno osviještena politika, uzimajući u obzir, primjerice, važnost koju sport ima u oblikovanju identiteta djece i mladih.
19. Sport može poboljšati vještine, znanje i kompetencije žena i muškaraca te time povećati njihovu mobilnost i zapošljivost. Sportu bi mogla koristiti radna snaga u kojoj su u većoj mjeri zastupljena oba spola te će se on razvijati u tom smjeru, privlačenjem više žena i muškaraca u sport te razvojem novih i inovativnih pristupa treniranju, obuci, upravljanju i suđenju u sportu.

⁽¹⁾ SL C 326, 3.12.2010., str. 5.

POZIVA DRŽAVE ČLANICE, UVAŽAVAJUĆI NAČELO SUPSIDIJARNOSTI, DA:

20. Razmotre razvijanje i održavanje nacionalnih planova djelovanja, općih dogovora ili strategije o ravnopravnosti spolova u sportu, u bliskoj suradnji sa sportskim pokretom.
21. Naglase vrijednost raznolikosti i rodne ravnoteže u sportskim upravama te promiču ravnopravnost spolova u odlučivanju na svim razinama i u svim sportovima.
22. Razmotre razvoj i korištenje obrazovnih materijala za obuku donositelja odluka i trenera u sportu, kao i za roditelje, na taj način doprinoseći suzbijanju rodni stereotipa i promicanju ravnopravnosti spolova na svim razinama obrazovanja i treniranja u sportu.
23. Razmotre razvoj politika i programa za uklanjanje rodni stereotipa i promicanje ravnopravnosti spolova u obrazovnim kurikulumima i praksama od rane životne dobi, uključujući istraživanja, studije, statistike i analizu učinka rodni stereotipa na nastojanja usmjerena na postizanje prave ravnopravnosti spolova u sportu.
24. Promiču prevenciju rodno zasnovanog nasilja u sportu od rane životne dobi te zaštitu žrtava i mogućih žrtava seksualnog zlostavljanja u sportu. Razmijene najbolju praksu o tome kako sportske organizacije mogu spriječiti i rješavati problem seksualnog zlostavljanja i uznemiravanja u sportu.
25. Razmotre priliku koja se pruža na velikim sportskim događajima za organiziranje kampanja za sprečavanje i podizanje svijesti o trgovanju ljudima za potrebe seksualnog iskorištavanja.

POZIVA DRŽAVE ČLANICE I KOMISIJU DA, U OKVIRIMA SVOJIH POJEDINAČNIH SFERA NADLEŽNOSTI, UVAŽAVAJUĆI NAČELO SUPSIDIJARNOSTI TE POŠTUJUĆI ODGOVORNOST DRŽAVA ČLANICA ZA SPORTSKU POLITIKU:

26. Razmotre razvijanje, u suradnji sa sportskim organizacijama, primjerenih i proporcionalnih mjera, u skladu s nacionalnim pravom i pravom EU-a te primjenjivim zakonodavstvom o zaštiti podataka, u svrhu provjere podobnosti osoba koje rade u području sporta (osobito s maloljetnicima). Takve mjere mogu biti sustavi registracije, razgovori ili preporuke (među ostalim, potvrde o nekažnjavanju).
27. Ojačaju i uključe aspekt ravnopravnosti spolova u politiku sporta te promiču suzbijanje rodni stereotipa putem sporta i drugih povezanih politika i programa EU-a na svim razinama, u skladu s načelom integriteta sporta.
28. Uključe pitanje ravnopravnosti spolova u sportu u kontekst relevantnih budućih djelovanja u pogledu sporta na nacionalnoj razini i razini EU-a.
29. Promiču dostupnost među svim relevantnim dionicima te potiču sudjelovanje u europskim programima kao što su Erasmus+ i drugi instrumenti financiranja EU-a, prema potrebi, za promicanje ravnopravnosti spolova u sportu, usmjeravajući se posebno na trenere i obrazovanje trenera te na pravedno predstavljanje sportova u medijima.
30. Razmotre uključivanje ciljeva ravnopravnosti spolova u uvjete za dodjelu javnih sredstava sportskim organizacijama, prema potrebi.
31. Potiču uključivanje praktičnog rodno zasnovanog pristupa procjeni predloženih projekata i programa u sportu od strane javnih tijela.
32. Razmotre utvrđivanje niza smjernica kojima bi se mogla poduprijeti provedba ključnih djelovanja na razini EU-a.
33. U suradnji s međunarodnim sportskim tijelima razmotre pokretanje „popisa načela i preuzetih obveza” o ravnopravnosti spolova u sportu.

UZIMAJUĆI U OBZIR SAMOSTALNOST SPORTSKIH ORGANIZACIJA POZIVA SPORTSKE ORGANIZACIJE I DIONIKE DA:

34. Razmotre razvijanje i održavanje planova djelovanja ili strategija o ravnopravnosti spolova u sportu.
35. Naglase vrijednost raznolikosti i rodne ravnoteže u sportskim upravama i među trenerima te promiču ravnopravnost spolova u odlučivanju na svim razinama i u svim sportovima.
36. Razmotre i uključe ravnopravnost spolova u sportu te promiču suzbijanje rodni stereotipa putem promotivnih kampanja i razvojem te korištenjem obrazovnih materijala za obuku donositelja odluka i trenera u sportu za sve životne dobi.
37. Uključe posebne mjere i postupke u pogledu rodno zasnovanog nasilja u etički kodeks te razmotre uspostavu ciljnih mjera, kao što su linije za pomoć i posebne službe za podršku žrtvama.
38. Potaknu promicanje medijske pokrivenosti sporta koja poštuje ravnopravnost spolova.
39. Potaknu povećanje ravnopravnosti spolova u izvršnim odborima i odborima u području sporta, kao i u upravljanju i treniranju, te pokušaju ukloniti nezakonodavne prepreke koje sprečavaju žene u preuzimanju takvih položaja.

POZIVA KOMISIJU DA:

40. Uključi rodnu perspektivu u sve aspekte sportske politike te promiče uklanjanje rodni stereotipa u sportu na svim razinama.
 41. Promiče aktivnu suradnju relevantni socijalni partnera u okviru socijalnog dijaloga te sa sportskim pokretom u okviru strukturiranog dijaloga kako bi se smanjila neravnopravnost spolova u razni područjima, uključujući tržište rada.
 42. Podupre međudržavne inicijative (npr. kampanje za podizanje svijesti, razmjenu dobre prakse, studije, mreže, projekte) usmjerene na provedbu nacionalni i međunarodni strateški djelovanja vezani uz ravnopravnost spolova u sportu u okviru programa financiranja EU-a, uključujući program Erasmus+, s fokusom na odlučivanju u sportskim upravljačkim tijelima, treniranju te borbi protiv rodno zasnovanog nasilja i negativni stereotipa u sportu.
 43. Provedi istraživanja o ravnopravnosti spolova u sportu na svim razinama i u svim sportovima, usmjerenima posebice na treniranje, obuku, upravljanje i suđenje u sportu u bliskoj suradnji s Europskim institutom za ravnopravnost spolova. Uz to, pokrene posebnu studiju u svrhu procjene prirode i opsega rodno zasnovanog nasilja u sportu.
 44. Podupre razvoj i promiče uporabu prilagođeni sredstava rodno osviještene politike poput osiguravanja ravnopravnosti spolova pri donošenju proračuna i analiza učinka s obzirom na spol te razmotri provedbu tih instrumenata u okviru programa Erasmus+ i, prema potrebi, drugih instrumenata financiranja EU-a.
-